

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Kvalitatív módszerek

Egyetemi tanév: 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Szociológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Kvalitatív módszerek			A tantárgy kódja	ALM1305		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. PÁSZTOR Gyöngyi egyetemi adjunktus						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. PÁSZTOR Gyöngyi egyetemi adjunktus						
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórásám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					11
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					32
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					20
Vizsgák					9
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászáma					94
3.8. A félév összórászáma					150
3.9. Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videoprojektor, internet csatlakozás
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Videoprojektor, internet csatlakozás

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs- kompetenciák	<ul style="list-style-type: none">• Szociológiai kutatások tervezése és lebonyolítása (társadalmi adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése) szervezetekben és közösségekben; kulturális kutatások, piackutatások stb.• Társadalmi adatrendszerek kezelése;• Társadalmi problémák diagnosztizálása; közpolitikák és szociálpolitikai intézkedések elemzése, alkalmazása és értékelése;• Társadalmi problémák és konfliktusok azonosítása, elemzése (magyarázata) és megoldása szervezetekben és közösségekben;• Pályaorientációs és társadalmi beilleszkedést segítő tanácsadás;• A társadalmi kommunikáció elemzése.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none">• A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint a személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján;• A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empatikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása;• Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt;• Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Ismeretek	<p>C1. A diák/végzett hallgató megfogalmazza és leírja a társadalomkutatásban használt fogalmakat, elméleteket és paradigmákat az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, valamint elemzi ezek kapcsolatát és azokat a módszertanokat, amelyeket a társadalmi struktúra, folyamatok és dinamika vizsgálatához alkalmaznak.</p> <p>C2. A diák/végzett hallgató meghatározza, osztályozza és kiválasztja azokat a módszereket, technikákat és eljárásokat, amelyeket a társadalmi problémák kutatásában és megoldásában használnak.</p> <p>C4. A diák/végzett hallgató megvizsgálja, elemzi, magyarázza és értelmezi a közvélemény áramlatait terepkutatások alapján.</p> <p>C7. A diák/végzett hallgató megfogalmazza a hipotéziseket és operacionalizálja a kulcsfogalmakat az emberi viselkedés, a csoportok, szervezetek és közösségek dinamikájának, valamint a társadalmi és kulturális tendenciák és hatások magyarázatához és értelmezéséhez.</p>
Képességek	<p>A2. A diák/végzett hallgató azonosítja a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket.</p> <p>A7. A diák/végzett hallgató innovatív kutatási modelleket dolgoz ki a csoportokban, szervezetekben és közösségekben zajló társadalmi jelenségek és folyamatok vizsgálatához, a bevett módszertanok alkalmazásával.</p> <p>A8. A diák/végzett hallgató kialakít és megvalósít különböző módszertani stratégiákat a társadalmi-kulturális dinamika és a szervezeti környezet diagnosztizálására és előrejelzésére.</p>
Felelősség és önállóság	<p>R1. A diák/végzett hallgató elkészíti és értelmezi a diagnózisokat az egyéneket, csoportokat, közösségeket vagy szervezeteket érintő társadalmi problémákkal kapcsolatban.</p> <p>R3. A diák/végzett hallgató elemzi az empirikus adatokat, valamint kritikusan és építő módon értékeli a szociokulturális kutatási megközelítéseket.</p> <p>R5. A diák/végzett hallgató értékeli a társadalmi diagnózisok, programok és politikák kidolgozásának és megvalósításának módjait.</p> <p>R6. A diák/végzett hallgató kialakít és értékeli releváns társadalmi mutatókat a társadalmi és kulturális kutatások számára.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none">• Elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása a kvalitatív kutatás módszertanáról a társadalomtudományok területén,• Annak a képességnek a fejlesztése, hogy a diák/végzett hallgató képes legyen kvalitatív kutatási folyamatot felépíteni és megvalósítani,• Reflexív és etikus hozzáállás kialakítása a társadalmi valóság vizsgálatának folyamatához.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A kurzus végére a diákok képesek lesznek:</p> <ul style="list-style-type: none">• Megmagyarázni a kvalitatív és kvantitatív kutatás közötti episztemológiai és módszertani különbségeket,• Azonosítani és kiválasztani a társadalmi jelenségek elemzéséhez releváns kvalitatív módszereket (pl.: interjú, megfigyelés, tartalomelemzés, fókuszcsoport),• Kidolgozni a kutatási céloknak és kérdéseknek megfelelő kvalitatív kutatási eszközöket,• Alkalmazni kvalitatív adatgyűjtési és elemzési technikákat konkrét társadalmi kontextusokban,• Értelmezni a kvalitatív kutatásból származó adatokat a releváns szociológiai elméletekhez és fogalmakhoz viszonyítva,• Kritikusan értékelni a kvalitatív kutatás etikai vonatkozásait, és betartani az etikai és deontológiai elveket a kutatásban részt vevő személyekkel való interakció során.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tantárgyi program bemutatása, a főbb bibliográfiai források ismertetése, az elvárások tisztázása a diákokkal szemben. A már ismert alapfogalmak átisméltése.	Isméltés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Bevezetés a kvalitatív módszertanba. Kvantitatív kontra kvalitatív megközelítés.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
3. A terepmunka elmélete és gyakorlata. A megfigyelés módszere.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
4. Az interjú: módszerek, alapfogalmak, technikák és típusok.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
5. A kvalitatív kutatás tervezése: a kutatási kérdés, a módszer és az elmélet közötti kapcsolat.	Kiscsoportos tevékenység és interaktív megbeszélés	
6. Biografikus módszer. Szóbeli történelem.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
7. Az interjúk feldolgozása és értelmezése.	Kiscsoportos tevékenység és interaktív megbeszélés	
8. Diskurzuselemzés.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
9. Csoportos interjú és fókuszcsoport-interjú.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
10. A hálózatelemzés kvalitatív megközelítése.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
11. Mentális térképek.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	

12. A kvalitatív adatok elemzése.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
13. A kvalitatív kutatás episztemológiai és etikai vonatkozásai.	Szóbeli előadás interaktív részekkel	
14. Összegzés, következtetések: kvalitatív módszerekkel végzett kutatások bemutatása a szakirodalomból. Munkák megbeszélése, közös vita.	Kiscsoportos tevékenység és interaktív megbeszélés	
Könyvészet		
<u>Kötelező</u>		
Denzin, Norman K. & Lincoln, Yvonna (eds.) (1994): <i>Handbook of Qualitative Research</i> , Thousand Oaks, London		
Fetterman, David M. (1989): <i>Ethnography Step by Step</i> , Sage Publications, p. 41-47		
Jorgensen, Danny L.: <i>Participant Observation. A Methodology for Human Studies</i> , Sage Publications, Newbury Park – London – New Delhi, 1989		
Letenyi László (2004): <i>Településkutatás. A települési és térségi tervezés társadalomtudományos megalapozása</i> , L'Harmattan, Budapest		
Magyar Tivadar (2005): <i>A társadalomtudományos kutatás módszertana</i> , PUC, Cluj		
Peretz, Henry (2002): <i>Metodele in sociologie. Observația</i> , Institutul European, București,		
Russell Bernard: <i>Research Methods in Anthropology. Qualitative and Quantitative Research</i> , Altamira Press, International Edition, 1995 p. 136-164, 310-331, 332-359		
Spradley, James P. (1980): <i>Participant Observation</i> , Harcourt Brace Jovanovich Publishers, International Edition,		
Wolcott, Harry F. (1994), <i>Transforming Qualitative Data</i> , Sage Publications, Thousand Oaks – London – New Delhi, p. 55-172		
<u>Kiegészítő:</u>		
Babbie, Earl (1996): <i>A társadalomtudományi kutatás módszertana</i> , Bp., Balassi kiadó, p. 303-336		
Gyáni Gábor (2000) <i>Emlékezés, emlékezet és a történelem elbeszélése</i> Napvilág, Budapest,		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tantárgyi program bemutatása, a főbb bibliográfiai források ismertetése, az elvárások tisztázása a diákokkal szemben. A már ismert alapfogalmak átismétlése.	Ismétlés Összefoglaló táblázatok bemutatása	
2. Bevezetés a kvalitatív módszertanba. Kvantitatív kontra kvalitatív megközelítés. Amir B. Marvasi (2004): <i>What is Qualitative Research?</i> In <i>Qualitative Research in Sociology</i> , Sage Publications LTD, London, p. 1-13	Szövegértelmezés és megbeszélés	
3. A terepmunka elmélete és gyakorlata. A megfigyelés módszere. Clifford Geertz (2001): <i>Mély játék: jegyzetek a bali kakasviadalról</i> . In: Clifford Geertz: <i>Az értelmezés hatalma</i> , Osiris, Budapest Magyar Tivadar (2000): <i>A romániai magyar média</i> . In <i>Médiakutató</i> , 2000/1	Szövegértelmezés és megbeszélés	
4. Az interjú: módszerek, alapfogalmak, technikák és típusok. Pásztor Gyöngyi (2003): „Követem őt?” – A nemi szerepek változása a kommunista és posztkommunista időszakban. In: Veres Valér – Gyarmati Zolt (szerk.): <i>RODOSZ Tanulmányok III. Társadalom- és Humántudományok</i> , Kriterion, Kolozsvár	Szövegértelmezés és megbeszélés	
5. A kvalitatív kutatás tervezése: a kutatási kérdés, a módszer és az elmélet közötti kapcsolat.	Kiscsoportos tevékenység és interaktív megbeszélés	
6. Biografikus módszer. Oral history. Kiss Tamás (2004): „Az etnikumközi viszonyok mintázatai, térrepresentációk erdélyi vállalkozók önéletrajzi elbeszéléseiben.” In:	Szövegértelmezés és megbeszélés	

Feischmidt Margit (szerk.): <i>Képek és elképzelések Erdélyről</i> , Tabula Kiadó, Budapest		
7. Az interjúk feldolgozása és értelmezése. Katherine S. Newmann (2000): Dolgozó szegények: alacsony bérezésű munka a harlemi ifjúság életében. In: <i>Budapesti Negyed</i> , 1999/4–2000/1	Kiscsoportos tevékenység és interaktív megbeszélés	
8. Diskurzuselemzés. Péter László (2003): Kollektív emlékezés, mint politikai rítus. Esettanulmány az Aradi vértanúkra való megemlékezés kapcsán. In <i>Pro Minoritate</i> , 2003/3, p. 114-129	Szövegértelmezés és megbeszélés	
9. Csoportos interjú és fókuszcsoporth-interjú. Vicsek Lilla (2003): „Beszélgetések a prostitúcióról. Két fókuszcsoporthos vizsgálat tanulságai.” In <i>Médiakutató</i> , 2003 Ősz	Szövegértelmezés és megbeszélés	
10. A hálózatelemzés kvalitatív megközelítése.	Szövegértelmezés és megbeszélés	
11. Mentális térképek. „Monostor(ok)-kép(ei), Monostor(ok)-tudat(ai). Kolozsvár egyik lakótelepének mentális térképéről.” In <i>WEB</i> , 2004.14	Szövegértelmezés és megbeszélés	
12. A kvalitatív adatok elemzése.	Szövegértelmezés és megbeszélés	
13. A kvalitatív kutatás episztemológiai és etikai vonatkozásai.	Szövegértelmezés és megbeszélés	
14. Összegzés, következtetések: kvalitatív módszerekkel végzett kutatások bemutatása a szakirodalomból. Munkák megbeszélése, közös vita.	Kiscsoportos tevékenység és interaktív megbeszélés	
Könyvészet Amir B. Marvasi (2004): <i>What is Qualitative Research?</i> In <i>Qualitative Research in Sociology</i> , Sage Publications LTD, London, p. 1-13 Clifford Geertz (2001): Mély játék: jegyzetek a bali kakasviadalról. In: Clifford Geertz: <i>Az értelmezés hatalma</i> , Osiris, Budapest Magyar Tivadar (2000): A romániai magyar média. In <i>Médiakutató</i> , 2000/1 Pásztor Gyöngyi (2003): „Követem őt?” – A nemi szerepek változása a kommunista és posztkommunista időszakban. In: Veres Valér – Gyarmati Zsolt (szerk.): <i>RODOSZ Tanulmányok III. Társadalom- és Humántudományok</i> , Kriterion, Kolozsvár Kiss Tamás (2004): „Az etnikumközi viszonyok mintázatai, térreprezentációk erdélyi vállalkozók önéletrajzi elbeszéléseiben.” In: Feischmidt Margit (szerk.): <i>Képek és elképzelések Erdélyről</i> , Tabula Kiadó, Budapest Katherine S. Newmann (2000): Dolgozó szegények: alacsony bérezésű munka a harlemi ifjúság életében. In: <i>Budapesti Negyed</i> , 1999/4–2000/1 Péter László (2003): Kollektív emlékezés, mint politikai rítus. Esettanulmány az Aradi vértanúkra való megemlékezés kapcsán. In <i>Pro Minoritate</i> , 2003/3, p. 114-129 Vicsek Lilla (2003): „Beszélgetések a prostitúcióról. Két fókuszcsoporthos vizsgálat tanulságai.” In <i>Médiakutató</i> , 2003 Ősz „Monostor(ok)-kép(ei), Monostor(ok)-tudat(ai). Kolozsvár egyik lakótelepének mentális térképéről.” In <i>WEB</i> , 2004.14		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma tükrözi a társadalomtudományok kvalitatív kutatásának aktuális irányzatait, választ adva a szociológia és a humánerőforrás területén működő tudományos közösség és szakmai szervezetek elvárásaira.
- A kurzus olyan kompetenciákat fejleszt, amelyek relevánsak a társadalmi és szervezeti valóságok mélyreható elemzéséhez, és hasznosak mind az akadémiai kutatásban, mind a belső diagnózisban, folyamatértékelésben és a szervezeti kultúra vizsgálatában.

- A tanácsadás, a humánerőforrás, a közösségfejlesztés vagy az alkalmazott kutatás területén működő munkáltatók nagyra értékelik azokat a kvalitatív vizsgálati készségeket, amelyek e tantárgy révén fejleszthetők.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A kurzuson és a szemináriumon tárgyalt elméletek és módszerek ismerete.	Vizsga	20%
	Az ismeretek felismerésének és alkalmazásának képessége a kvalitatív kutatások tervezésében	Vizsga	40%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel a szemináriumi tevékenységekben	Folyamatos értékelés	10%
	Szemináriumi dolgozat elkészítése és bemutatása	Folyamatos értékelés	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Legalább 5-ös jegy az írásbeli vizsgán• A szemináriumi tevékenységek minimum 50%-án való részvétel			
A plágiumot az egyetemi szabályzatnak megfelelően szankcionálják, beleértve a plágiumgyanús dolgozat pontszámának megvonását is.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja
--	--

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

Kitöltés időpontja:
2025. 04. 28.

Előadás felelőse:
Dr. PÁSZTOR Gyöngyi

Szeminárium felelőse:
Dr. PÁSZTOR Gyöngyi

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 05. 06.

Intézetigazgató:
Dr. LÁSZLÓ Éva